

AZ ORSZÁGOS KÖNYVTÁRÜGYI TANÁCS MUNKÁJA 1985-BEN

Valaki néhány évvel ezelőtt, több példával alátámasztva mondta, hogy ha valaki Magyarországon komolyabb dologhoz kíván hozzáfogni, május 1-je előtt lásson hozzá, különben biztos, hogy abban az évben már nem lesz az ügyből semmi. Eleinte nem hittem, de egyre inkább belátom, hogy ez így igaz, az Országos Könyvtárügyi Tanács szempontjából pedig különösen az. Júniustól augusztus végéig, a nyári szabadságok miatt, gyakorlatilag működésképtelen minden olyan testület, amelyben 1–1 területet, szakágazatot csak egy-egy személy képvisel. A szeptemberben elindított munkák pedig nem készülnek el az év végéig.

Az Országos Könyvtárügyi Tanács 1984 végén jelentette, hogy mandátuma lejárt és kérte, hogy a Művelődési Minisztérium a következő 5 évre jelölje ki az Országos Könyvtárügyi Tanács új tisztségviselőit és tagjait. A Tanács régi összetételében 1985. február 28-án ülésezett utoljára, értékelte az 5 év munkáját. A Művelődési Minisztérium 1985. májusában kelt leiratában nevezte ki az Országos Könyvtárügyi Tanács elnökségének és plenumának új tagjait. (Lásd *Könyvtári Figyelő* 1985/6. szám.) A megbízás szervezeti változást is tartalmazott, eszerint a Tanács titkársági teendőit az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtártudományi és Módszertani Központja látja el. Ez a rendelkezés azt a célt szolgálja, hogy az Országos Könyvtárügyi Tanács munkatervében szereplő témák gondozását a Könyvtártudományi és Módszertani Központ munkatársai közül arra lehet bízni, akinek hivatali munkája révén az adott kérdésben megfelelő tapasztalata és ismeretei vannak.

A bevezető utalása a májusi időpontra és a tevékenység határfokára és ezek összefüggésére, nem véletlen. 1985-ben kevesebb ülés volt, kevesebb elemzés, értékelés, előterjesztés készült el mint a korábbi években. Az elnökség és a plenum ülésein megvitatott és az évben elkészült előterjesztések listáját a jelentés végén sorolom fel. Tartalmukról a későbbiekben a *Könyvtári Figyelő* olvasói és az érdekeltek részletes összefoglalást kapnak. Itt csak néhányhoz kívánkozok kiegészítés.

„A közgyűjtemények kapcsolatai és együttműködési lehetőségeik” című dolgozat a fogalmi meghatározásokból kiindulva megállapítja, hogy a különböző típusú dokumentumok gyűjtésének, feltárásának, megőrzésének és hozzáférhetővé tételének gyakorlata nem elég egységes és nem következetes. Így a felhasználó, kutató nehezen és gyakran nem kielégítő módon tud eligazodni, hogy bizonyos dokumentumokat hol találhat meg. Felveti a profil tisztázás szükségességét és a szerzeményezési versengésből származó zavarokat. Foglalkozik a dokumentumok lelőhelyének nyilvántartását és visszakeresését könnyítő országos számítógépes rendszer létrehozásának tervével és feltételeivel; a képzés fehér foltjaival; mint sajátos területet elemzi a hungarikumok gyűjtésének problémáit; mindezt or-

szágos áttekintésben. Az elnökség az előterjesztést átadta a Művelődési Minisztérium könyvtári osztályának azzal a kéréssel, hogy az abban felvetetteket előbb a Közgyűjté-
nyi Főosztály keretében működő Múzeumi és Levéltári Osztállyal egyeztesse és ezek ész-
revételei alapján, az esetleg kiegészítendő vagy módosítandó előterjesztés kerüljön majd a
plénum elé.

A Könyvtártudományi és Módszertani Központ szervezésében egy munkacsoport
modellgyűjteményt készített a *vállalati információ és dokumentáció ellátásához*. A terve-
delmes dolgozat célja, hogy segítséget nyújtson a vállalati vezetők, a vállalati könyvtáro-
sok, az információs és dokumentációs részlegek dolgozói számára, hogy hogyan szervez-
zék meg a munkájukhoz szükséges dokumentumok gyűjtését és az információs igények
kielégítését. Az elnökség úgy határozott, hogy az elhangzott észrevételek figyelembevétel-
ével a Könyvtártudományi és Módszertani Központ jelentesse meg a dolgozatot és bo-
csássa az érdekeltek rendelkezésére.

Az Országos Könyvtárügyi Tanács által felkért munkabizottság készítette el „*A
tárolókönyvtárak és a dokumentumellátás*” című előterjesztést, amelyet az elnökség meg-
vitatott. Az összeállítók abból indultak ki, hogy a szakajtóban és különböző fórumokon
a tárolókönyvtárak funkciói, működési elvei már részletesen megvitatásra kerültek és bár
a felmerült kérdésekben egységes álláspont nem született, a témát kimerítettnek te-
kintették. Dolgozatukban ezért elsősorban a gyűjteményekben felhalmozódott fölösle-
ges dokumentumok további sorsával foglalkoztak. Ennek keretében elemezték az álló-
mánygyarapítás és a tervszerű – ésszerű apasztás elveit és gyakorlatát. Az előterjesztés a
megoldás módjára is tartalmaz javaslatokat. Ezek az állománykivonás tekintetében kiter-
jednek, a jelenlegi hatáskörök módosítására és az eljárás egyszerűsítésére. Az elnökségi vi-
ta alapján olyan álláspont alakult ki, hogy az Országos Széchényi Könyvtár II. Főosztálya
az Országos Könyvtárügyi Tanács eredeti elképzelésének és munkatervének megfelelően
egészítse ki a dolgozatot a tárolókönyvtárak jelenlegi helyzetére és fejlesztési irányaira ki-
terjedő korreferátummal és a plénum az előterjesztést ezzel együtt vitassa meg.

Ugyancsak kollektív munka alapján a Könyvtártudományi és Módszertani Központ
szervezésében készült „*A könyvtárhasználati szokások változási tendenciái a közművelő-
dési könyvtárakban és az ebből levonható könyvtárpolitikai következtetések*” című elő-
terjesztés. Ezt mind az elnökség mind az Országos Könyvtárügyi Tanács plénuma megvi-
tatta. Pozitívan értékelte az előterjesztés nyíltságát és azt a módot, ahogy néhány, már
szinte közhellyé vált megállapítást és célkitűzést friss szemmel újra megvizsgált és ahogy
következtetéseit levonta. Az Országos Könyvtárügyi Tanács plénuma úgy határozott, hogy
az előterjesztésben foglaltakat mind a szakajtóban, mind a Magyar Könyvtárosok Egyesü-
letének fórumain széles körű vitára bocsátja.

A *nemzetközi kapcsolatok* építése terén az Országos Könyvtárügyi Tanács képvisel-
ője részt vett a magyar-angol könyvtáros egyesületek között létrehozott és aláírt megállá-
podás előkészítő tárgyalásain; az IFLA által Magyarországon megrendezett könyvtárápí-
tési szeminárium előkészítésében és végrehajtásában; lényegében sikertelen erőfeszítéseket
tett a nemzetközi könyvtáros szervezetek (IFLA, FID, IALL) tagságából származó hazai
kötelezettségeink feltételeinek biztosítása érdekében.

A *Soros Alapítvány* könyvtári programja megvalósításának keretében közreműködött külföldi könyvek, gyórsmásoló- és mikrofilm-nagyító-olvasó berendezések könyvtárak részére, kedvezményes feltételek mellett történő beszerzésében. A Vakok- és Gyengénlátók Szövetségének bevonásával előkészítette a magyarországi hangoskönyv-ellátás fejlesztését célzó tervet, és a restaurátor képzés fejlesztésére irányuló több éves programot.

A Művelődési Minisztérium az Országos Könyvtárügyi Tanácsot bevonta a könyvtárak számítógépes programjának előkészítésébe. Az Országos Könyvtárügyi Tanács keretében szervezett szakbizottság több változat kidolgozásában működött közre.

VÁLYI Gábor
az Országos Könyvtárügyi Tanács elnöke

* * *

Elnökségi ülések

1985. szeptember 2.

A közgyűjtemények kapcsolatai, együttműködési lehetőségei

Előterjesztő: Fogarassy Miklós és Tuba László

Vállalati információs modellgyűjtemény

Előterjesztő: Poprády Géza és Sz. Nagy Lajos

1985. szeptember 13.

A tárolókönyvtárak és a dokumentumellátás

Előterjesztő: Futala Tibor

A könyvtárhasználati szokások változási tendenciái a közművelődési könyvtárakban és az abból levonható könyvtárpolitikai következtetések

Előterjesztő: Gereben Ferenc

Plenáris ülés

1985. december 19.

A könyvtárhasználati szokások változási tendenciái a közművelődési könyvtárakban és az ebből levonható könyvtárpolitikai következtetések

Előterjesztő: Gereben Ferenc

A könyvtárak és könyvtári hálózatok VII. ötéves terve

Előterjesztő: Juhász Jenő

Az Országos Könyvtárügyi Tanács 1986. évi keretterve

Előterjesztő: Takács Zsuzsa

* * *